

GLAVNA LISTU: U predpлатi za glavu godinu K 42.—, za polugodinu K 16.—, tromjesečno K 8.—, mjesечно K 3.—, u maloprodaji 10. —, — OGLASNI primak se u upravi lista trg. Častota broj 1. je se računaju po 30 letara za prostor visok 4 milimetara i dug 8 cm.

HRVATSKI LIST

izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati ujutro.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 26. (D. u.) Službeno se javlja: Rusko bojište.

Osim mjestnih bojeva na predpuloj nije bilo osobitih događaja.

Talijansko bojište.
Neprijateljske je topovske vatre protiv naših položaja na jugu od Vipave bila od časa do časa opet vrlo živahna. U odsjeku Pločena bili su suzbijeni talijanski pokušaji da se približe. Na frontu južno od doline Fleima izjavili su se opetoviti napadaji od više bataljuna protiv Cauro, kao što i sve navale slabijih neprijateljskih odjela protiv naših bojnih položaja u području Cima dieci. Kod Luserna oborio je poručnik barun pl. Siedler jedno Capronijevo letjelo.

Jugoistočno bojište.
Ništa važno.
Zamjenik poglavice generalog štožera pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 26. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.
Uza žestoke topovske bojeve sjeverno od Somme slijedili su navete na odsjeku Thiepval-Suma Fourcaux i blizu Maurepasa napadaji neprijateljske pješadije; bili su suzbijeni. Sjeverozapadno od Tahure ubitvile su naše opozicije u francuskom jarku 46 momaka. U podučju Moze dosegla je neprijateljska vatra protiv pojedinih odsjeka od časa do časa veliku snagu.

Oborena su vatrom strojnih pušaka 2 neprijateljska letjela u okolici Brabamun, kod Zonnebeka (Flandrije) jedno obrambenom vatrom, u zračnoj borbi po jedno istočno od Verduna i sjeverno od Fresnesa (Woivre).

Istočno bojište.
Osobito važnih događaja nema. Zbilo se pojedinih slabijih neprijateljskih navala, te su bili lako suzbijeni. Na raznim je mjestima došlo do malenih okršaja u predpuloj.

Balkansko bojište.
Na sjevero-zapadu od Ostrovskeg jezera išlo se naprijed navalom protiv Cengenske-planine. Na moglejskoj fronti bili su suzbijeni neprijateljski napadaji.

Vrhovno vojno vodstvo.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 26. (D. u.) Glavni stan javlja: **Kaukaska fronta.**
Bojevi, što se vrše na dijelu naših pomaknutih položaja na desnom krilu, razvijaju se neprestano u naš prilog. Zarobili smo nekoliko vojnika.

Na ostalim frontama nema ništa važno.

BRZGOVI.

Ša macedonskog bojišta.

Sofija, 26. Ministarski je predsjednik Radoslavov izjavio zastupniku „Az Estar“: Naša ofenziva na južnoj fronti u zapadnoj i istočnoj Macedoniji napreduje sigurno i vrlo zadovoljivo. Naši odsjaji prema grčko-pučanstvu i grčkoj vojsci u zaposednim grčko-macedonskim gradovima su posve korektni. Veći gradovi i krajevi ostaju i dalje pod grčkom državnom upravom, jer mi nećemo zapovijesti grčke Macedonije, već si samo proći put do antanih četa, koje su prodrle u sreci Grike. Božjom pomoću potjerat ćemo neprijatelja sa Balkana. Čvrsto smo uvjereni, da će se svi naši planovi ispuniti.

Bern, 25. Prema atenskoj vijesti piše antivenizelitski list „Embros“ o iskrcanju talijanskih četa u Solunu: „Prava vijestima iz Soluna, su talijanske čete određene za sjeverni Epir te bi imale biti poslana u Koricu, Trement i Tepelein, da se tamo združe sa talijanskim predstražama vojske u Valoni, e bi tako posve zatvorile sjeverni Epir i zapriječile svaki diplomatski zaplet sa Grčkom, do kojega bi moglo doći, kad bi se čete iskrcale u Santi Quaranta.

Lugano, 25. Iskrcanje Talijana u Solunu moralo se je izvršiti 11. 12., jer „Corriere della sera“ objavljuje brojav od 13. t. m. iz kojih je vijest o iskrcanju Talijana pouzdanost sa skriva duboko svoje srodje. Venizelitski se list „Patrie“ tuži, da je neodržavana intervencija izvala u grčkom narodu tešku zlovolju i ogorčenost, ali da vlada neće prvojsvatovati, kao što nije prvojsvatovala protiv iskrcanja Rusa, već da će Italiji priznati ista prava na Solun, koja je priznala ostalim antantnim vlastima.

Lugano, 25. Štampa doznaje, da će talijanska vlada nastojati, da se talijanske čete sukobe sa njemačkim. Italija će iz položaja nastalog usljed iskrcanja četa u Solunu već skrajnje pogledjati, ali da „za sada“ neće preuzeti nikakve diplomatske inicijative protiv Njemačke. Kad bi inicijativa (čitaj navještenje rata) imala

doći sa strane Njemačke, onda je Italija pripravljena na svaki događaj.

Lugano, 25. Milanski „Secolo“ javlja, da se velike važnosti bugarske ofenzive ne može više poricati. Ona otkriva prije vremena osnove četvornog saveza.

Rotterdam, 25. „Daily Chronicle“ javlja, da će osim francuskih, engleskih, ruskih, srpskih i albanskih četa biti poslani na solunsku frontu i Portugalci.

Lugano, 25. Generalni poručnik Carlo Pettit di Roreto, vojđa talijanskog solunskog zbora, rodom je Rijemčete, koji se je kao pukovnik borio u Libiji i medruje u južnom Tihoru. Listovi ističu, da Italija snuje ekspediciom veće zahtjeve kod rješenja istočnog pitanja, da ima stoga solunsko poduzeće jaki politički značaj, te da čini potpunim sudjelovanje Italije u svjetskom ratu. Listovi spominju također, da se talijanske čete sada neposredno bore protiv Njemačke. „Messagero“ dapače tvrdi, da sada neposredno predstoji navještenje rata Njemačkoj.

Iz Rumunjske.

Kopenhagen, 25. Ruski je poslanik u Bukarešti primio od svoje vlade nalog, da u ime saveznika preda izjavu od kratkoga roka o prelazu ruskih četa preko Rumunjske prema Bugarskoj. Rusi smaku općenitu akciju svojih kopnenih i pomorskih sila, kod koje bi kopnene sile imale da željeznicom idu preko Rumunjske. Obzirom na to obdržavalo se je u Petrogradu višestruko diplomatskih zastupnika saveznika sa ruskim vojnim vodstvom.

Bukarešti, 25. Ministarski predsjednik Briatunav povratit će se početkom slijedeće sedmice u Bukareštu. Istodobno će prispijeti iz Sinaje i kralj, a nato će se vršiti zajednička sjedinica, koja se pripisuje odlučujuća važnost.

Haag, 25. U diplomatskim se krugovima govori, da su Rusija i Engleska podnijele rumunjskoj vladi nove predloge, koji se tiču intervencije Rumunjske na strani četvornog saveza i u kojima se sada raspravlja.

Bukarešti, 25. Njemački poslanik barun v. Buche bio je prekjetur primljen od kralja u dužu audijencu.

Koln, 25. Prema nekom brzojavu „Matina“ iz Bukarešte vratit će se u ponedjeljak kralj preko svakog očekivanja iz Sinaje u glavni grad.

Bukarešti, 25. Zastupnici saveznika imali su posljednjih dana razgovor sa ministarskim predsjednikom Briatunav, ali ga nijesu sklonili, da se odluči. Govori se, da Briatunav zahtjeva preterana obećanja za čuvanje interesa Rumunjske kod sklopljenja mira. Samo se po sebi razumije, da ne će temeljni interesi saveznika treće vrste moći biti potčinjeni općim interesima. Također ne može vojna velevisiti biti vezana na Briatunav „pedantizam“.

Dojam bugarskog napredovanja u Rumunjskoj.

Bukarešti, 23. Napredovanje Bugara na macedonskoj fronti predstavlja možda prvi događaj u posljednjih tjednima, koji je kadar, da proizvede temeljiti promjenu u držanju Rumunjske. Solunsko je pitanje tako usko spoieno sa rumunjskom politikom, da svaka promjena na macedonskoj fronti mora sama po sebi da proizvede najveći dojam u Bukarešti.

Antanta sama je spajala svoju rumunjsku politiku s balkanskom akcijom, te je postavila usj iz vedmđu Soluna i Bukarešte. Rješenje solunskog pitanja je dakle rješenje grčkog pitanja, a i rješenje također rumunjskog pitanja. U rješavanju tog pitanja ravnala se je antanta uvijek ovim shvaćanjem, da navala na macedonsko bojište mora biti uslijediti samo u zgodnom času. O tome da bude ovisno rješenje solunskog pitanja također od bugarskih želja, čini se, da Englezi, Francuzi, Rusi i Talijani nit ne misle više, a u Bukarešti ne računaju u Bugarije.

S toga prva je posljedica vijest, da su Bugari napredovali kod Florine i Srbije, bila u Bukarešti izvanredno uskošenje duhova. To se bugarsko napredovanje ne slaže a ni najmanje s očekivanom ofenzivom generala Sarrailla, koja bi imala da zatvori gvozdeni obruč oko središnjih vlasti i da dađe Rumunjskoj posljednji poziv, e da se odbući na antantinu stranu. Ali ponajviše se uzbuđenje Bukarešte, što su istodobno s macedonskom akcijom koncentrirali Bugari vrlo visoke kontingente četa protiv rumunjske granice. Vojničkom četa protiv Rumunjske odgovarala bi sama takva akcija generala Sarrailla, koja bi otkinula glavnu bugarsku silu u Dunavu i otdreritela tako rumunjsku granicu. Još pred par dana izražavao se vojnički suradnik „Adeveruta“ general Gardescu: „Bugari su na balkanskom otoku skoro osamljeni, te im prijeto opasno sa juga solunsko vojska. Za nje bi bila prava ludost, da bi ni pomislili na pohod preko Dunava. Takvo bi ih poduzeće preveć odaljilo od vardarske doline, gdje ne bi mogli da nastupe u slučaju pobjehi. Hoću da kažem, da izjedug macedonski i dunavski granice nijesu si Bugari uređili takova prometna sredstva, koja bi im pružala vojničke prednosti unutrašnje linije. Oni su prisiljeni da svoju vojsku odmah na početku razdijele na dvoje. Ni jedna ni druga od njih ne će biti sposobna da poduzme ofenzivu“.

A sad međutim vidimo protivno, nego li je Gardescu mudrovalo, da Bugari nastupaju ofenzivno protiv šarenog saveza njihovih macedonskih protivnika. A oni nijesu za to nimalo oslabili svoju dunavsku frontu. Razumljivo je potom uzbuđenje, što u Bukarešti vlada. Da pu vojara morali utisak bugarske protu-ofenzive, kako ju sami čezno vuđu, ne znaju više prijatelji četvornog sporazuma, što da započnu. Budući da nemogu zatajiti svijetu važnost bugarske akcije, to nastoje da njizimu opasnost za Rumunjsku, čim više povećaju. Stavljaju zemlju pred oči, kao strašno veliku bugarsku poglubo, kad bi im uspjelo da skratu svoju 500 km. dugu macedonsku frontu na polukrug od zapadno od Soluna do Orfanskog zaljeva. Čete koje bi si Bugari time pridistili, dostajale bi da izruče Rumunjsku bugarskom maču. Nije ipak vjerojatno, da se rumunjska vlada podaje uslijed ovakvog strašenja antantini prijatelja politici očajnosti, te da će se uslijed nje predati u antantne ruke.

Takvim razlozima mogu se prijatelji četvornog sporazuma kruto previrati, za to mnogo toga još mudro taje od svega onoga, šta se u Macedoniji događa. Što rusofilski listovi ne čine, toga ne puštaju na strani listovi, koji su središnjim vlastima prijateljski. Oni opisuju vjerno događaje u Macedoniji, a da ih ne popeljavaju drugim neiskrenim namjerama.

„Minerva“ piše: Sarraillo je račun ispaio na štetu antante. Sarraill je neprozorno izazvao mirne Bugare i Nijemce, koji su spokojno čekali nehotice da povjrede grčku suverenost, te ih je nagao da poduzmu bezobzirnu ofenzivu. A pošto su stupili u ofenzivu, to je znak da su posve sigurni svojoj uspjeha, a iskušana Grčka ne će sigurno po drugi put mobilizirati.

Čeka se sada, što će Rumunjska. Gospodin je Radoslavov istaknuo, da Rumunjskoj ne prijete sa strane Bugarske nikakove opasnosti.

Kriza u Nadjarskoj. Odogda sabora?

Budimpešta, 25. „N. Pester Journal“ javlja: Novo pitanje, koje će vladu u škripcav dostiže, je zahtjev da se sazovu delegacije. Za buduću je srijedu najavljeno dosada 16 interpretacija. Obzirom na takovo držanje opozicije, koja hoće neprestano da sprema vladu novih neprilika, razumije se samo po sebi, da se mogu ispuniti glasine o raspustu nadjarskog sabora.

„Sarraillova ofenziva“.

Basel, 23. Francuske novine ne prestaju da i sebe i francuski narod zaviravaju o zamajšaju bugarske ofenzive u Macedoniji. Prizikuju je izlišnim manevrima u političke svrhe. „Petit Parisien“ piše: Bugarska je ofenziva puka „očajnički manevar, e da napredovanje saveznikih četa ne puštaju na Bukareštu i u Ateni što već dojam“. I vojnički suradnik lista izražuje se u istom smislu.

Takvo je pisanje francuskih novina. Uvjestenje urednika je po svoj prilici baš protivno. Proštenje se puku baca prah u oči. On ne smije saznati za pravo stanje stvari. Žalosa je nužda, da se zataji pred pukom jalovu Sarraillov ofenzivu.

Ipak osudjuje se vojnički stručnjak „Radical“, da posumnja o neznanosti bugarskih uspjeha, te priznaje, da su Bugari prekrili već po koji Sarraillova račun. Piše: „Sarraillova osnova nalazili će sada najmanje na poteškoće“. Ali lišji odmah zatim svoje čitaoce, da će ipak Sarraill pomoći, te da će se ravnati po novim prilikama.

Vrlo je značajno što „Temps“ piše: „Bugari su preuzeli inicijativu. Mora se priznati, da bi aljirska ofenziva morala prebrditi silnih neprilika u kraju, koji je posve opustošen. Teško je opskrbljivati toliko vojske morskim putem. Morali bismo raspolagati sa većom vojskom od nekoliko stotina tisuća; a voditi bi ju smio samo najbolji general. I tako bio podvhat presmion. Mora se dakle odgadati i čekati. Budimo zadovoljni što držimo vardarsku liniju.“

Po tom svi govori o pohodu na Sofiju nijesu drugo, nego li prosti bluff, kojemu neće ništa nasjesti. Srbi, Rusi i Talijani neće sprječiti, e da Englezi i Francuzi doživu u Solunu novo Galipole.

Zračna navala na Englesku.

London, 26. (D. u.) Službeno se javlja: U noći od 25. t. m. je 6 neprijateljskih zrakoplova napalo istočnu i jugoistočnu englesku obalu. Jedan je od njih prodoro dosta duboko u unutrašnju zemlju. Bacali su bombe i na brodove. Šteta je malena U jednom je kraju bio oštećen kolodvor i mnoge kuće. Negdje drugdje bilo je razrušeno 2 kuće. Do sada je bilo uspostavljeno, da je ranjeno 9 stanovnika, od kojih dvojica teško.

Ruska torpedovka oštećena usljed eksplozije.

Berlin, 24. Kako javljaju iz Memela, bijaše 22. t. m. opaženo, kako je bila velika nova ruska torpedovka od prilike 6 morskih milja sjeverno Malog Irbena teško oštećena usljed eksplozije. Druga je torpedovka odukle istu na obalu krk Oesela.

Talijani u južnoj Albaniji.

Lugano, 26. (D. u.) „Agencija Stefani“ javlja iz Valone: Da nadziru obalu između Aspriruge i Rta Kephali, gdje je bilo često signalizovano neprijateljskim podmornicama, započela su odijeljena talijanske vojske i mornarice vrh Kalara i Porto Palerno. (U najjužnijem dijelu Albanije.)

Engleski strah pred nadzelpelnicovcima.

London, 26. (D. u.) Lord je Montagu saopćio u govoru što ga je držao na saborskoj sjednici, da Njemačka gradi sada nadzelpelnicove, te da će u oktobru tri ili četiri komada biti gotova. Dva komada da u sveti kormak hangara, te jedan da je već vodio nad Sjevernim morom. Novi zepelnicovi odlikuju se velikom brzinom, mogu nositi velike terete, mogu djelovati na veće udaljenosti i podignuti se također do veće visine. Mogu nositi skoro 5 tona bomba. Obzružani su strojnim puškama i brozmetnim topovima. Montagu je tražio, da se bolje uredu zračnu službu i da obrambeni topovi budu jači.

Danska ministarska kriza.

Kopenhagen, 25. Danas bijaše nastupljena preprijava među ministarstvom i zastupnicima političkih stranaka. Pošto nije moglo doći do suglasja što se tiče prodaja istočno indijskih otoka te sastave novoga ministarstva, zaključio je ministarski predsjednik preprijava zaleći, što su prgovarajuć dokazala e je nemoguće, da se sastavom novog ministarstva zapriče novi izbori za državni sabor. Sutra će Landsting obdržavati sjedinicu o pitanju prodaje.

Neprijateljski ratni izvještaji.

Rusija.

Petrograd, 24. Služb. izv. od 23. t. m. j. podne: Na kaukaskoj su fronti bili Turci, koji su na fronti Ellen (Eleon?)-Chadimaden (Chodankala?) u obalnom području poduzeli jednu navalu, bačeni sudjelovanjem našega brodovlja natrag u njihove položaje. Zapadno jezera Van se naša ofenziva povoljno razvija. Zarobili smo 3 časnika i 174 turskih vojnika. Progonaajući neprijateljska izmičuća odjeljenja pobuilo je naše konjanstvo mnogo Turaka.

Petrograd, 24. popodne (D. u.). Neprijatelj je otvorio 23. o podne žestoku topovsku vatra protiv naših položaja kod Tobolja na zapadnoj obali Stavrova, te su po tom njegove čete prešle na našu frontu 4. i 5. popodne. Bile su suzbijene vatrom naše pješadije i strojnih pušaka. Na Zloti Plji mogla se po neprijateljskim zarobljenicima razabrati prisutnost turskih pukovanja.

24. na več. Na zapadnoj fronti položaji neprijateljni.

Francuska.

Paris, 26. (Balkansko izvješće). Pred desnom aljirskom krcu utvrdjuje se neprijatelj na lijevoj obali Strume. Na jednoj i na drugoj strani česte, što vodi u Seres, između Strumi i gornje doline Moglenice, suzbili su Englezi i Francuzi već napora više neprijateljskih pokušaja, da opet zauzmu položaje što su ih zaposjeli na sjeveru od Palmisa, u dojranskom odsjeku i kod Ljumnice. Na čitavoj govorjotkoj fronti zapadno od Moglenice razvijaju Srbi svoju ofenzivu. Na skrajnom su dijelu lijevo krila opet zauzeli žestokom protunavalom vrh 1506, na 5 km. sjeverozapadno od Ostrovskeg jezera, što su ga izgubili 23. prije podne.

Engleska.

London, 24. Prvi služb. izv. od 23. t. m. Odbili smo dvije neprijateljske protunavale tjužno Thiepvala zadavši protivniku teške gubitke.

Drugi služb. izv. od 23. t. m. Južno Thiepvala zauzele Englezi daljnjih 200 jarka jerka te su učvrstili svoje linije. Neprijateljsko topništvo, koje je pokazalo veliku djelatnost, bilo je usukano vatrom naših teških topova. Jučer na več neprestani zračni bojevi, jer su neprijateljska letjela razvila neobičnu djelatnost. Uništili smo najmanje 4 neprijateljska letjela, mnoga druga teško oštećena, da se bilo uslijedi. Osim toga, drugie bijaše proganjana do njihovih hangara. Najviše imali nikakvih gubitaka. Usprkos trajajućeg zračnog boja smo na više važnih mjesta napali sa ručnim granatama.

Englesko solunsko izv. od 23. t. m. Časnik, koji zapovijeda engleskim bojnim silama pred Solunom, javlja dne 23. t. m.: Na Dojranskoj fronti smo jučer opazili 2 neprijateljska bataljuna u blizini Dantihja; njihova je prednja straža došla do Bynsa. Na Strumskoj se je fronti utvrdio neprijatelj na crti Jenički, Culuk, Elissan, Nevelen, Cavardamke, Ormanit. Bijaše odbit napad na francuske čete, koje su držale most Kamarian. Srpska četa dođe sada liniju u blizini Ostrovskeg jezera i kod Pozza.

Istočno vojska: U centru su vojske aljirska držale i utvrdile sve među Maglenicom i Veleškim brdima osvojene položaje. Srbi su dalje napredovali sjeverno Strupine. Na šumovitom obroncima Kukuruza su Francuzi odbili novicu bugarsku navalu na nedavno osvojeno selo Palmis (na južnom obronku Veleških gora). Na desnom krilu na Strumi i na lijevom krilu u pravcu prema Ostrovskom jezeru bijaše zaustavljena neprijateljska navala. Kod Bresta (na brijegu Dojranskog jezera) bijaše sastrijeljeno neprijateljsko letjelo.

Italija.

Rim, 24. Služb. izv. od 23. t. m. U dolini Astico je u noći na 22. t. m. naperio neprijatelj žestoku vatra protiv naših položaja, a da nije napao pješadijom. Iste smo noći zadržali našom vatrom neprijatelja, koji je kušao da napreduje na prednjem Cima Cingarella i Cima Zebio na visoravni Astigo. U odsjeku Tošana osvojila su

